

PHỤ LỤC

I - MỘT SỐ THÔNG TIN VỀ CÔNG ƯỚC QUỐC TẾ VỀ QUYỀN TRẺ EM VÀ CÁC ĐIỀU KHOẢN TRONG CÔNG ƯỚC CÓ LIÊN QUAN ĐẾN CHƯƠNG TRÌNH MÔN ĐẠO ĐỨC Ở LỚP 4

1. Những mốc quan trọng

- Bản Công ước về quyền trẻ em do Liên hợp quốc cùng với đại diện của 43 nước trên toàn thế giới tiến hành chuẩn bị và soạn thảo trong 10 năm (1979 – 1989).
- Công ước được Đại hội đồng Liên hợp quốc chính thức thông qua ngày 20 tháng 11 năm 1989, theo Nghị định 44/25. Công ước có hiệu lực và được coi là Luật Quốc tế từ ngày 2 tháng 9 năm 1990, khi đã có 20 nước phê chuẩn.
- Tính đến năm 1999 đã có 191 nước kí và phê chuẩn Công ước.
- Việt Nam là nước đầu tiên ở châu Á và thứ hai trên thế giới đã phê chuẩn Công ước, ngày 20 tháng 2 năm 1990.

2. Nội dung cơ bản của Công ước

Công ước là văn bản quốc tế đầu tiên đề cập đến quyền trẻ em theo hướng tiến bộ, bình đẳng và toàn diện, mang tính pháp lí cao. Nội dung Công ước gồm 54 điều khoản. Với nội dung quy định các quyền dân sự, chính trị, kinh tế, văn hoá, Công ước thực sự là một văn bản hoàn chỉnh cho công tác bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em ở tất cả các nước, nếu nó được thực thi và áp dụng một cách nghiêm túc và phù hợp. Trên thực tế những năm qua, Công ước đã trở thành cơ sở cho chương trình hành động của nhiều quốc gia trên thế giới trong công tác về trẻ em.

Việc Liên hợp quốc phê chuẩn Công ước đã khẳng định địa vị của trẻ em trong gia đình và xã hội. Trẻ em không chỉ là đối tượng được quan tâm, chăm sóc, được hưởng thụ một cách thụ động, mà chính trẻ em là chủ thể của các quyền đã nêu ra trong Công ước.

Công ước thể hiện tập trung vào 8 nội dung cơ bản sau :

Bốn nhóm quyền :

- + Quyền được sống còn ;
- + Quyền được bảo vệ ;
- + Quyền được phát triển ;
- + Quyền được tham gia.

Ba nguyên tắc :

- + Trẻ em được xác định là tất cả những người dưới 18 tuổi ;
- + Tất cả các quyền và nghĩa vụ được nêu trong Công ước đều được áp dụng một cách bình đẳng cho tất cả trẻ em mà không có sự phân biệt đối xử ;
- + Tất cả những hoạt động được thực hiện đều cần phải tính đến các lợi ích tốt nhất của trẻ em.

Một quá trình :

Tất cả mọi người đều có trách nhiệm giúp Nhà nước thực hiện và theo dõi việc thực hiện Công ước.

3. Một số điều khoản có liên quan đến chương trình môn Đạo đức lớp 4

Điều 2 : Các quốc gia thành viên phải tôn trọng và bảo đảm những quyền nêu ra trong Công ước được áp dụng đối với tất cả trẻ em mà không có bất cứ sự phân biệt đối xử nào. Nhà nước phải thi hành mọi biện pháp thích hợp để đảm bảo cho trẻ em được bảo vệ tránh khỏi mọi hình thức phân biệt đối xử...

Điều 9 : Trẻ em có quyền được sống cùng với cha mẹ của các em trừ phi đây không phải là những quyền lợi tốt nhất của các em. Trẻ em cũng có quyền duy trì tiếp xúc với cả cha và mẹ nếu phải sống xa một người hay cả hai người.

Điều 12 : Các quốc gia thành viên phải đảm bảo cho trẻ em có đủ khả năng hình thành quan điểm riêng của mình, được quyền bày tỏ những quan điểm đó một cách tự nhiên về tất cả mọi vấn đề có liên quan đến trẻ em. Những quan điểm của trẻ em phải được coi trọng một cách thích ứng với tuổi và độ trưởng thành của trẻ em.

Điều 13 : Trẻ em có quyền bày tỏ các quan điểm của mình, thu nhận thông tin và làm cho người khác biết đến các ý kiến và thông tin, bất kể sự cách biệt giữa các nước.

Điều 17 : Nhà nước phải đảm bảo cho trẻ em được tiếp xúc với những thông tin và tài liệu có xuất xứ từ những nguồn khác nhau, phải khuyến khích các phương tiện thông tin đại chúng truyền bá những thông tin có ích lợi về mặt xã hội và văn hoá đối với trẻ em. Nhà nước phải có những biện pháp bảo vệ trẻ em chống lại những tài liệu nguy hại.

Điều 18 : Cha mẹ cũng có trách nhiệm hàng đầu trong việc nuôi dạy con cái và Nhà nước phải giúp họ thực hiện trách nhiệm ấy. Nhà nước phải giúp đỡ một cách thích hợp cha mẹ trong việc nuôi dạy con cái.

Điều 23 : Trẻ em khuyết tật về tinh thần hay thể chất có quyền được chăm sóc, giáo dục và đào tạo đặc biệt để giúp các em có cuộc sống trọn vẹn, đầy đủ trong phẩm giá nhằm đạt được một mức độ tự lập và hoà nhập vào xã hội ở mức lớn nhất có thể được.

Điều 26 : Trẻ em có quyền được hưởng an toàn xã hội, trong đó có bảo hiểm xã hội.

Điều 27 : Mọi trẻ em có quyền được có mức sống thích hợp cho sự phát triển thể chất, trí tuệ, tinh thần, đạo đức và xã hội của mình. Cha mẹ có trách nhiệm hàng đầu trong việc bảo đảm cho trẻ em được hưởng mức sống ấy. Nhà nước có nhiệm vụ đảm bảo cho trách nhiệm này được thực hiện. Trách nhiệm của Nhà nước có thể bao gồm giúp đỡ vật chất cho cha mẹ và con cái họ.

Điều 28 : Trẻ em có quyền được học tập và Nhà nước đảm bảo giáo dục tiểu học bắt buộc và miễn phí cho tất cả mọi người.

Điều 30 : Trẻ em thuộc những cộng đồng thiểu số hoặc những nhóm dân cư bản địa có quyền được hưởng đời sống văn hoá riêng của mình, theo tôn giáo của mình và sử dụng ngôn ngữ riêng của mình.

Điều 31 : Trẻ em có quyền vui chơi, giải trí và tham gia các hoạt động văn hoá, nghệ thuật.

Điều 32 : Trẻ em có quyền được bảo vệ không phải làm các công việc có thể gây nguy hiểm hoặc ảnh hưởng đến việc học tập của các em, hoặc có hại đối với sức khoẻ hay sự phát triển về thể chất, trí tuệ, tinh thần, đạo đức hay xã hội của các em.